

Ukrainian specialists, they are devoted to wide spectrum of problems related to the policing under conditions of democracy or democratization. For instance, basic principles of policing (rule of law, accountability of law-enforcement personnel, etc.), current tasks (policing in multicultural societies, policing of protest action, building of public trust, etc.), difficulties with personnel (police crimes, corruption, etc.) were explicated and critically analyzed. Most of these articles are still actual both for Ukrainian researchers and for ordinary law-enforcement officers, professionals in field of law.

Therefore, the conclusions are: 1) personnel of Kharkiv National University of Internal Affairs had accumulated significant positive experience in co-work with Canadian colleagues during realization of two big projects of both research and practical value; 2) results of these projects were introduced to real practice of the Ukrainian law-enforcement system in order to support complex and severe democratic transformations; and 3) today we are still open for similar international cooperation.

List of References

1. Javorsky J. Political Science in Canada on Post-Independence Ukraine. *East/West: Journal of Ukrainian Studies*. 2018. Vol. 5, No. 1. Pp. 71–90. URL: <https://www.ewjus.com/index.php/ewjus/article/view/371/pdf> (Accessed 23.01.2021).
2. Тягло О. В. Інструменти формування демократичного менталітету українського правоохоронця // Проблеми гуманітарної підготовки працівників ОВС в умовах Європейської інтеграції : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 11–12 квіт. 2003 р.) / МВС України, Нац. акад. внутр. справ України. Київ, 2003. С. 34–38.
3. Основи демократії : навч. посіб. / за заг. ред. А. Колодія. Київ : Ай Бі, 2002. 684 с.
4. Забезпечення прав людини правоохронними органами : навч. посіб. / за заг. ред. О. В. Тягла. Київ ; Харків : Ай Бі, 2005. 101 с.
5. Права людини та їх забезпечення за умов суспільних змін : метод. рек. / уклад.: О. В. Тягло, П. В. Цимбал. Київ ; Харків : Ай Бі, 2005. 48 с.
6. Забезпечення прав людини : хрестоматія / ред.-уклад. О. В. Марцеляк. Київ ; Харків : Ай Бі, 2005. 134 с.
7. Компетенції міліції України в охороні прав громадян та громадського порядку під час виборчого процесу: короткі методичні рекомендації. Київ ; Харків, 2006. 16 с.
8. Компетенції міліції України в охороні прав громадян та громадського порядку під час виборчого процесу : метод. рек. / за заг. ред. О. І. Савченка. Львів : Астролябія, 2009. 23 с.
9. Демократичне поліціювання : зб. наук. ст. / за заг. ред. О. М. Бандурки, Дж. Перліна. Львів : Астролябія, 2011. 492 с.

Одержано 25.01.2021

УДК 004.032

Антоніна Анатоліївна БАДАН,

кандидат філологічних наук, доцент,

професор Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»,
завідувач кафедри ділової іноземної мови та перекладу

Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;

ORCID: <https://orcid.org/0000-00014-5898-439>

МОВНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ НА ЗЛАМІ СТОЛІТЬ

У сучасному глобалізованому світі поряд з трансформацією глобальних культур у бік глобалізації культури індивідуалізму як культури, що опирається на свободу розвитку індивіда та сприяє умовам такого розвитку паралельно відбувається трансформація

мовного середовища. Загальновідомим є той факт, що мова - це головне знаряддя комунікації, так само як найважливіша компонента національної культури.

Україна, яка неухильно просувається разом з Європою від глобальної культури трайбалізму (за винятком Німеччини та північноєвропейських країн, що традиційно сповідували індивідуалізм, витоками якого є кальвінізм та протестантизм у широкому сенсі) у бік індивідуалізму [1], неухильно мала зазнати змін мовного середовища.

Таким чином, дихотомія глобалізації та культури індивідуалізму чітко проявляється на усіх рівнях трансформації культур. Відомий американський політолог З.Бжезінський описує цей процес таким чином: «Американські акценти на політичній демократії та економічному розвитку, таким чином, єднає просте ідеологічне послання, яке промовляє до багатьох: прагнення індивідуального успіху збільшує свободу і створює достаток... Індивідуальна самореалізація проголошується даним від бога правом, бо дає приклад і створює достаток Ця доктрина приваблює енергійних, амбітних і конкурентноздатних» [2, с. 38-39].

Ідея самореалізації індивідів і націй, що ґрунтується на глобальній культурі індивідуалізму (читаймо, культурі США), де мовою комунікації є саме англійська, все більш акцентується у роботах мовознавців та культурологів. Так, експерти її називають "tool of prosperity" («знаряддя процвітання») [3]. Відзеркалення цього аргументує у інших ствердженнях про незаперечну глобальність американської культури та її культурне домінування у світі. Це американські телепрограми, фільми, музика, звички та манери.

Якщо в 90-х роках ХХ сторіччя поряд із англійською як *lingua franca* існувала французька (як міжнародна мов спілкування та документації морських подорожей та транспорту), а англійська опиралась на її британський варіант, то вже на початку ХХІ століття американська англійська заповонила увесь світ: «Мова Інтернету – англійська, і переважна частина глобальної комп'ютерної балаканини також походить із Америки, впливаючи на зміст глобального спілкування. ... Випускників американських університетів можна знайти майже в кожному урядовому кабінеті на всіх континентах» [2, с. 37].

Отже, мовне середовище держави Україна, яка разом з усім світом зазнає трансформації культури і стає одним із гравців глобалізованого світу, безперечно, зазнає серйозних змін. Це не тільки повернення української як мови державного і культурного спілкування, але, насамперед, насичення її запозиченнями, що вже не адаптуються під норми української мови. Це вже не просто інтернаціоналізми типу «спутник» або «снайпер», це шквал професійної та загальноживаної лексики на кшталт «маркет», «вакцинація», «нокдаун», «буллінг», «модератор», «фейк», «трансфер», «інсайдер», «тур», «гаджет», «слоган», «розшарити», тощо.

Звичайно, більшість англійських запозичень має свої українські відповідники, але реалії життя, стрімкий розвиток технологій та різноманітних галузей виробництва переважають та випереджають розвиток перекладацьких технологій.

Поряд з вищезазначеними причинами не останнє місце відіграє і той факт, що нові лексичні прошарки органічно вписуються у міжнародні комунікації, оскільки усі без винятку національні мови зазнають впливів американізмів, які приходять через мовний канал. Глобалізаційні процеси все більше охоплюють усі сфери життя, і таким чином, унеможливають успішне просування уперед.

Інша ситуація спостерігається всередині країни. Суспільство впевнено і неминує просувається до прірви (*the great divide*) між тими, хто володіє англійською і здатен у запозиченнях пізнавати англійські слова, не маючи проблем у житті ні на вулиці, ні у метро, ні в Інтернеті і тими «хто не встиг сісти у поїзд» (*old-timers*). Останні вимушені оволодівати значеннями запозичень на практиці: піди до маркету, розшарити інформацію, працювати над старт-апом.

Всеохоплююча тенденція сучасного суспільства підготувати молоді генерації до нових викликів створюють атмосферу тотального виклику усьому суспільству, і особливо

освітням вищої школи. Болісне намагання адміністрації за будь-яких умов виховати викладачів, здатних читати лекції англійською мовою, без належних умов експрес-методом призводять до напруги всередині освітянської спільноти і великої кількості «фейкових» сертифікатів володіння рівнем B2.

Натомість, потреба у системному аналізованні становища на українському просторі та ретельна і поступова робота експертів були б кращою альтернативою.

Окрім того, паралельно має йти робота по штучному створенню англомовного середовища, яке вже є у багатьох європейських країнах (це не стосується традиційно англомовних північноєвропейських країн, у першу чергу Нідерландів та Швеції, де англійською володіє майже усе населення незалежно від віку та освіти). В Україні переломним етапом мало би стати створення англомовних осередків на усіх етапах навчання: ігрових занять з малюками у дитячих садках, спеціальні технології навчання у школі, але обов'язково із аудіюванням автентичного мовлення носіями англійської, переглядом телеканалів англійською мовою, робота з комп'ютерними програмами з вивчення мови, переписка з носіями мови електронною поштою, тощо.

Окремою темою є навчання у вищій школі. Досвід підготовки перекладачів у Національному технічному університеті «ХПІ» вже протягом двадцяти років дає можливість стверджувати, що саме залучення мультимедійних засобів на практичних заняттях в аудиторії через плазмовий екран створює умови моделювання мовних ситуацій як альтернативи навчання виключно через опосередкування викладачем. До цього ж, успішна технологія залучення усіх студентів до виступів у англомовних п'єсах на великій сцені Палацу Студентів у присутності великої кількості глядачів дає змогу перемагати страх публічного спілкування та автоматизації навичок говоріння у Театрі англійських мініатюр.

Отже логічним висновком щодо того, як на Україні долучитися до європейських мовних стандартів, є зусилля усіх освітянських спільнот на чолі з Міністерством освіти та науки неухильно йти шляхом популяризації англійської як мови міжнародного спілкування через мас-медіа та утворення англомовних осередків в закладах освіти.

Список бібліографічних посилань

1. Leaptrott N. Rules of The Game: global business protocol. Thomson Executive Press, a Division of South-Western College Publishing, 1996. 347 p.
2. Бжезінський З. Велика шахівниця / пер. з англ. О. Фешовець. Харків : Ранок ; Фабула, 2019. 288 с.
3. d'Astoli P. The importance of learning foreign languages in today's world // LinkedIn : сайт. 27.01.2016. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/importance-learning-foreign-languages-todays-world-paul-d-astoli> (дата звернення: 02.02.2021).

Одержано 03.02.2021

УДК 159.9.072.432

Борис Олексійович БАЗИМА,

кандидат психологічних наук, доцент,

старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1005-1920>

ТИПИ БЛОГЕРІВ «ЖИВОГО ЖУРНАЛУ»

Феномен «блогерства» зараз добре відомий і поширений. Можна сказати, що блогерами в тій чи іншій мірі є, практично, всі користувачі соціальних мереж. Але, перш за